

Budapestre vonatkozó újságcikkek		Osztályozás	
Szerző:	<i>Flamori Ottó</i>	725.091	
Cím:	Látogatás — 1957-ben	Hely:	
Forrás:	<i>Mag. Nemzet</i>	Idő: <i>x 1953</i>	
	<i>1953. V. 14.</i>	Személy:	
		Helyszám:	
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)

Valahányszor Rákosi Mátyás szól — mint ezen a tavaszi vasárnapon is — a jövő Magyarországnak képét tárja elénk. Állunk a téren, s szavait hallgatva már szinte e jövőben járunk. Ki tettebben, mint Kovács József, a Budapesti Szerszámgépgyár lakatos, ki meg gondolatokban, mint az újságíró. S az a kétszázezer ember, aki ott állt az emelvény előtt, meg a milliók országjárta, tudják, hogy ez a jövő — a holnap valósága. Hiszen száz meg száz mérnök jár tervező gondolataival a bizonyosan megvalósuló gazdag világban, ezer meg ezer munkás lépeit a dolgos hetköznapok szorgalmával a holnapra. Az ő naptáruk már a második öt éves terv esztendeit pergeti.

Kovács József is ott jár már valahol 1957-ben s mi most utána indulunk — a jövőbe.

Négy évvel ezelőtt 1953-ban jártam utolszor Kovácséknál. Még Angyaliföldön laktak, egy kopott ház első emeletén. De ott most már hiába keresném őket. Budára költöztek, Pasarétre, az új házakba... még 55-ben.

Menjünk hát Budára, a Sztálinhidon át. A régi képhez szokott szem tán az öreg Obuda kanyargós, szűk kis utcáit, roskatag, vakolatot hullató parányi ablakú házaikait keresné — hiába. A Sztálinhid budai hídfőjénél gyönyörű új városrészt bontakozik. Amott a Hájgyárral szemben sokemeletes, magasépület emelkedik. Már a tizenötödik emeleten folyik a munka: A tető szélén — kicsiny pontnak látszik — egy lány áll. Az emelőbírók, daruk munkáját irányítja. Innen, lenről nézem, mégis szédülök, ő meg — mintha a Dunaparton sétálna.

Az autóbusz a Gugger-hegy szerpentinjein kanyarog, aztán leereszkedik a Pasarétre. Egy

kis park közepén hatodmagával ott áll a ház, amit keresek. A parkban sok gyerek, sok fiatal mama. Elvezik a tavaszi vasárnap melegét.

— Kovácsék hol laknak? — kérdem az egyik szőke, okostekintetű kislitól.

— Melyik Kovács... József? — néz rám érdeklődő komolysággal. — Azok mi vagyunk... az én apukám. — S már család előre mutatja az utat. Ezzel a kislival, Lackóval utójára 53-ban találkoztam. Akkor öt éves volt s arra a kérdésre, hogy mi lesz ha felnő, büszkén rávágtá: mozdonyvezető. Vajjon mit mond most?

Gondterhelte arccal mered maga elé, még a homlokát is ránoolja: — Majd meglátjuk... lehet hogy televíziós mérnök... vagy gyárigazgató.

Beépítünk a lakásba. Kovácsné a konyhában a mosogatógép körül szorgoskodik.

— A férjem most ment el... a mecsre, onnan meg a sztahanovista tanácskozássra —

mondja. — De azért csak jöjjön be egy percre az elvtárs. — Süteménnyel, gyümölcsevel kínál. Hanem én már mennék. Ki a mecsre... Kovács elvtársat ugyan nehéz lesz megtalálni százezer ember között, de így sem járok hiába... megnevezem, hogy játszik az »öreg« Puskás.

A parkban trolibuszra ülök, azon utazom a Moszkva-térig. Az úttól jobbra, mint valami hullámozó, hatalmas zöld tengerben egy kis sziget, a fenyőfák között ott áll a Budapesti Filmváros. Evente 50—60 filmet gyártanak itt... százhuszmillió néző szórakoztatására.

Bejűt a trolé a Moszkva-térre Villamosok, buszok ontják az utasokat. Az embertenger a földalatti állomása felé hömpölyög, s a mozgólépcső fáradhatatlanul, gyorsan visz le az Ifjúsági Állomásra. A rejtett tetővilágítás egyenletes fehér fényt szór a márványos teremre. Emitt két szobor: mosolygós, arcú úttörők, könyv fölé hajló fiatalok. A falat mozaikok, festmények díszítik. S az egész állomás olyan ragyogó, oly tiszta...

Tán két perc telik el, míg bejut a földalatti Mintha ezüstvonat szállt volna le a föld alá. A kocsi villanó ablakzemei tükrölt tartanak elénk: egy pilanatra ismét feltűnnek az állomás szobrai, aztán becsukódik mögöttünk az ajtó, s a földalatti csodapálya már suhan a cél felé.

A következő állomás a Batthyány-tér. Ide fut be a csilloghegyi HÉV is. Az Arpád fejedelem-útján az útburkolat alatt közlekedik. Az út mellett a gyógyítóvízű források körül fürdővárossá épült Dunapart csendjét már semmi sem zavarja.

A Duna medre alatt utazunk. Néhány méternyire felettünk a folyó lomha hullámai hordják hátukon a hajókat. Ezertonás uszály kerüli az épülő új híd állványait. Visegrád felé kapaszkodik. A sztálinvárosi hatalmas kikötőből indult útnak, gépeket, építőanyagot visz a Dunai Vízierőműhöz Délutánra ott lesz, ahol teherautók robuszak, vasúti kocsik gördülnek,

cementfelhő gomolyog a levegőben, csattognak a cölöpveők, kéken szikrázik a hegesztők lángja, zeng a munka üteme s nem csitul akkor sem, amikor bárszontakarót borít az est a vidékre. Villany ragyog fel hatalmas reflektorok árasztják a fényt, hosszú időre búcsúztatva az éjszakát. Nyugalmas csendesség csak akkor terül majd újra a Duna partjaira, ha elkészül ez az ember teremtő erejét hirdető mű... Akkor majd a turbinák egyhangú, nyugodt mormolása hirdeti: ime milyen hatalmas erőt képes az ész a jövő szolgálatába állítani!

Hát oda igyekszik ez az uszály s vele szemben Kinába induló hajó halad. Szerszámgé-

peket visz, meg autóbuszokat, meyelek a pekingsi utcákon, a brazil tengerparton s az egyiptomi piramisok alatt is a magyar ipar erejét hirdetik.

Az Engels-térre fut be az ezüstvonat. Lenn, a harmadik emelet mélységében már építik a Metró második vonalát, amely Újpestet köti össze Csepellel Földtünk a régi földalatti indul a Városliget felé. Három emelet — három korszak.

Itt, az Engels-téren kezdődik a nyolc és fél kilométeres földalatti vonal legforgalmasabb szakasza. Innen a Keleti pályaudvarig naponta háromszáz ezer ember utazik. Mintha egyetlen napon Miskolc meg Debrecen valamennyi lakosa megfordulna itt. A régi Miskolc meg Debrecen lakosai... hiszen ma már egyedül Miskolc lakossága megközelítőleg ennyi.

Közeledünk a végállomáshoz. Az arccal kutatom, tán itt van valahol Kovács elvtárs is. Mellettem magas, sovány férfi áll, egyre az óráját nézi.

— Ekésem — dörmögi elégedetlenül. — Nem értem, miért kell ennek az útnak negyedórát tartani.

Az utasok mosolyognak. Egyikük csendesen megszólal: — Néhány éve örült volna, ha egy óra alatt megjárja...

— Népstadion, végállomás! — kiált a vonatkísérő. Kiszállunk. A nappal feleselő, aranyosan csillogó kupolacsarnokkal szemben magasodik a Népstadion.

— Narancs... ízese fertődi narancs! — kínálja portékáját egy rekedtes hang.

Benn a Stadionban kényelmes ülőhelyek. Százezer ember várja a mérkőzés kezdetét. Lenn a saakpályán a televíziók fehér kocsija áll. Amikor a mérkőzés megkezdődik, elindul ez az okos, figyelmes masina és 90 percen át megállás nélkül kíséri a labda útját. Mint valami nagyrasikerült fényképezőgép... A nézőtéri kezelőfülkéből továbbítja az egymást követő milliónyi felvételt a stúdióba, onnan meg a zuglói, budai, csepeli kultúrházakba, lakásokba.

Az 56-os olimpián győztes magyar csapat most is kitesz magáért, s a mérkőzés végén a megérdemelt siker örömeivel fogadja a Stadion felett elhúzó lökhajtásos repülőik üdvözlését.

Hanem most már sietnem kell az Építők Házába, hogy még a sztahanovista tanácskozás előtt beszélhessek Kovács Józseffel.

Benn a teremben az elnök megnyitó szavait tapsolják. Most csendet kér, még valami igen fontos mondandója van.

— Örömmel jelentem, hogy Pöcker Ignác elvtárs, országgyűlési képviselő, a tizenharmadik szabad május 1. tiszteletére befejezte harmadik öt éves tervét.

Feldübörög a taps. Az előadó, aki már ott áll az emelvényen, sokáig nem jut szóhoz. Aztán beszélni kezd... arról, hogyan járultak hozzá a sztahanovisták a múlt évi hárommillió tonna acél, negyvenmillió tonna szén előteremtéséhez.

A szünetben csoportokba ve-

rődve beszélgetnek az emberek. Az egyik ablaknál zömök, szőke férfi viszi a szót.

— Még Pesten sincs olyan élet, mint nálunk Sztálinvárosban. Ha egyszer eljőnnének, láthatnátok. Kinn a gyárban a harmadik nagyköhő... Benn a városban az új színház... Akkora, mint a Nemzeti. S ötvenezer jökevény ember...

Fiatal, sötétruhás legény bólint. Ugy van az, ő már járt ott.

— Hát te mit csinálasz? — fordul hozzá most a sztálinvárosi.

— En? — néz a kérdezőre büszkén a legény. — Elektromos arató-éséplőt vezetek...

— Szóval kombájnt — szól közbe, egy dicsruhás bányász.

— En is... F. 8-as bányakombájnt, Komlón, a zobáki új tárnában.

Hallgatnám még őket, de segíteni kell, mert végre feltűnik a folyosón Kovács József. A Keletmagyarországi Golyóscsapágygyár főmérnökével vitatkozik.

— Ideje volna már, hogy több csapágyat adjanak...

A főmérnök mosolyog.

— Ej, de türelmetlen ember maga, Kovács elvtárs, néhány évvel ezelőtt még azzal bajlódott, hogy önmaga csináljon csúsztatott csapágyakat, mert a golyós külföldről jött. Drága volt és kevés... Most meg már az olyan gyár sem tud eleget tenni a maga kívánságainak, mint a miénk.

— Nem hát! — vág vissza a lakatos. — Hová is jutnánk, ha az elég volna...

Közelebb lépek a türelmetlen emberhez. Ráköszönök.

— Jó napot Kovács elvtárs, végre utolértem.

Rámnevet.

— Dehogyan ért utól... csak azt hiszi... — s már vissz a sztahanovisták tervteljesítéséről hírt adó táblához. Odamutat, ahol szép nyomtatott betűkkel ez áll:

Kovács József — 1962!

Hámori Ottó